

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 23 września 2016 r.**

**zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 i 1688 oraz z 2016 r. poz. 422) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronny dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011 zostało ustanowione przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniu 11 lipca 2014 r. i ukazało się w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego w dniu 15 lipca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 3245). Powodem zmiany ww. zarządzenia są uchybienia wskazane w trybie kontroli aktów prawa miejscowego przez Ministra Środowiska, przesłane pismem znak DP-074-1394325/14/MP z dnia 15 grudnia 2014 r., uzasadniające zmianę we własnym zakresie, zmiany wynikające z ponownej analizy zapisów ww. zarządzenia oraz uwaga Ministra zawarta w pismach dotyczących zarządzeń w sprawie planu zadań ochronnych dla innych obszarów Natura 2000. Uwzględniono także wyniki ekspertyzy dotyczącej uzupełnienia stanu wiedzy na temat wydry, co stanowiło wypełnienie zapisów zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 11 lipca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011.

W ww. piśmie Ministra Środowiska wskazano, iż w załączniku nr 4 Cele działań ochronnych (obecnie załącznik nr 2) dla siedlisk: 6130 - murawy galmanowe *Violetalia calaminariae*, 7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9110 - kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) i 8230 - pionierskie murawy na skałach krzemianowych (*Arabidopsidion thalianae*), wymienione cele są nieprecyzyjne i niemierzalne.

W związku z powyższym ponownie przeanalizowano, przeredagowano i doprecyzowano cele działań ochronnych dla wszystkich siedlisk i gatunków.

Ponadto, uwaga Ministra Środowiska wskazywała na konieczność przeredagowania opisu zagrożeń (załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia) oraz celów działań ochronnych (załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia) w przypadku niewystępowania przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 lub jego niskiej reprezentatywności (nadanie kategorii D). W związku z powyższym dla siedliska: *6110 - skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską (*Alyssu-Sedion*),

oraz gatunków: 1084 – pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (*Osmoderma barnabita*), 1318 – nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*, 1096 – minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, opis zagrożeń/cel działań ochronnych zmieniono z „*Nie analizowano zagrożeń dla siedliska/gatunku, ponieważ w trakcie prac terenowych nie potwierdzono występowania siedliska/gatunku w obszarze i nie ma perspektyw na jego występowanie w przyszłości - planowana aktualizacja SDF i usunięcie siedliska/gatunku z listy przedmiotów ochrony*” na „*Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)*”. Natomiast dla siedliska 6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) opis zagrożeń oraz celów działań ochronnych zmieniono z „*Nie analizowano zagrożeń/celów dla siedliska z powodu planowanej aktualizacji Standardowego Formularza Danych w zakresie nadania siedlisku oceny D – nieznacząca*” na: „*Nie dotyczy (siedlisko występuje w stopniu niereprezentatywnym)*”.

Ponadto zgodnie ze wskazaniem Ministra Środowiska zawartymi w innych pismach dotyczących planów zadań ochronnych w zakresie wyznaczania podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań i obszarów ich wdrażania (obecnie załącznik nr 3), stwierdzono konieczność zmiany zapisów w części dotyczącej podmiotów odpowiedzialnych za uprzątnięcie odpadów w obrębie zimowiska oraz za zabezpieczenie obiektów przed penetracją przez ludzi poprzez zamontowanie krat na wejściach do sztolni stanowiących zimowiska gatunków nietoperzy. Zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska nakładanie obowiązków na podmioty publiczne winno mieścić się w granicach ich ustawowych kompetencji. Wynika to z treści art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, stanowiącego upoważnienie ustawowe do ustanowienia planu zadań ochronnych, który nie przewiduje możliwości przyznawania nowych uprawnień organom i instytucjom. W związku z powyższym usunięto Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych z podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie przedmiotowych działań dla mopka *Barbastella barbastellus*, nocka Bechsteina *Myotis bechsteinii* oraz nocka dużego *Myotis myotis* (pozostawiono organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 oraz Nadleśnictwo Kamienna Góra – w odniesieniu do terenów znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych).

W odniesieniu do wydry, zgodnie z zaleceniami zawartymi w ekspertyzie sformułowano zagrożenia, cele działań ochronnych oraz działania ochronne, które pozwolą na zachowanie gatunku w stanie niepogorszonym (U1) oraz monitoring stanu zachowania.

Jednocześnie po analizie całego zarządzenia postanowiono zmienić lub uzupełnić inne zapisy w zarządzeniu w następujący sposób:

1. W załączniku nr 3 *Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony* (obecnie załącznik nr 1) - dla przedmiotów ochrony: 6130, 7230, 8230, 9110, 9130 uzupełniono opis zagrożenia o zapis: „W trakcie prac

terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych dla siedliska”, a w przypadku przedmiotów ochrony 1308, 1323, 1324: „W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych dla gatunków”.

2. W załączniku nr 5 *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania* (obecnie załącznik nr 3) - dla siedlisk 6510 i 6520 w działaniach obligatoryjnych w wyniku omyłki pisarskiej pominięty został trzeci rodzaj użytkowania tj. użytkowanie pastwiskowe, a w przypadku siedliska 6130 – użytkowanie kośne. Działanie obligatoryjne otrzymuje brzmienie: „Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych”, co dopuszcza możliwość trzech rodzajów użytkowania rolniczego.
3. W załączniku nr 5 *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania* (obecnie załącznik nr 3) – dla siedlisk 6130 i 7230 oraz gatunków 1308, 1323, 1324 wskazano termin wykonania działań polegających na usunięciu podrostu drzew i krzewów (siedliska) oraz uprzątnięcia odpadów i zamontowania krat na wejściach do sztolni stanowiących zimowiska gatunków 1308, 1323, 1324. Ponadto w ramach działań fakultatywnych dla siedlisk 6130 i 7230 dodano możliwość użytkowania zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu ukierunkowanego na ochronę tych siedlisk w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.
4. W załączniku nr 5 *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania* w części *Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych* (obecnie załącznik nr 3) - w przypadku siedlisk 9110 - kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) i 9130 - żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion*) zmieniono zapisy dotyczące monitoringu przedmiotu ochrony oraz realizacji działań ochronnych, tj. zapis: „Monitoring realizacji działań ochronnych oraz ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ w 9 roku obowiązywania PZO. Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ (raz na 5 lat)” zmieniono na: „Ocena realizacji działań ochronnych oraz ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ jednokrotnie między 6 a 9 rokiem obowiązywania PZO.” Powyższe wynika z faktu, iż zdecydowana większość płatów siedlisk leśnych zlokalizowana jest na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe, dla których obowiązują 10-letnie Plany Urządzenia Lasu, które określają sposób gospodarowania w poszczególnych wydzieleniach, w tym w wydzieleniach, w obrębie których występują siedliska przyrodnicze.

Plany te podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, która obejmuje m.in. uzyskanie opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska w zakresie wpływu planowanych działań na siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. W związku z powyższym oraz z uwagi na fakt, iż zmiany w siedliskach leśnych zachodzą powoli, zgodnie z planową gospodarką leśną, która dodatkowo weryfikowana jest pod kątem jej wpływu na środowisko przyrodnicze - jednokrotna ocena w trakcie obowiązywania PZO jest wystarczająca, aby zweryfikować realizację PZO w odniesieniu do siedlisk leśnych oraz zaobserwować ewentualne zmiany zachodzące w siedlisku.

5. Dokonano zmiany częstotliwości prowadzenia monitoringu liczebności nietoperzy zimujących w sztolniach oraz monitoringu stanu zimowiska i jego otoczenia z „corocznie” na - „trzykrotnie w ciągu obowiązywania PZO w odstępach 2-3 letnich wraz z monitoringiem liczebności”. Ustalona częstotliwość monitoringu, tj. trzykrotnie w ciągu obowiązywania PZO w odstępach 2 – 3 letnich wskazuje maksymalną liczbę badań oraz minimalny i maksymalny odstęp czasowy pomiędzy poszczególnymi badaniami. Wynika to z faktu, iż nietoperze od kilkunastu lat objęte są badaniami w ramach zimowego monitoringu nietoperzy, prowadzonego niezależnie przez różne instytucje naukowe i organizacje pozarządowe. Corocznie, w tym samym terminie (15 stycznia – 20 lutego) kontrolowana jest większość ważniejszych zimowisk nietoperzy na terenie Dolnego Śląska. Koncepcja monitoringu nietoperzy w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (zwany dalej PMŚ) w zakresie zimowisk opiera się na corocznej kontroli liczebności nietoperzy w wytypowanych schronieniach oraz określaniu dostępności tych schronień, ich zabezpieczenia przed niepokojeniem oraz kontroli warunków mikroklimatycznych panujących w tych zimowiskach. Te same wskaźniki będą oceniane w ramach monitoringu przedmiotu ochrony w trakcie obowiązywania PZO, jednakże w celu zbadania stanu zachowania populacji w obszarze i zaobserwowania trendu ewentualnych zmian (liczebności, stanu zachowania zimowiska) nie jest konieczne prowadzenie tego monitoringu corocznie. Należy przy tym zauważyć, że tutaj organ będzie również pozyskiwał dane w tym zakresie z PMŚ oraz od jednostek naukowych i organizacji pozarządowych.
6. Doprecyzowano zapisy dotyczące działań ochronnych dla głowacza białopłetwego *Cottus gobio*, tj. zapis *Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do Bobru poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej w Gminie Marciszów* zastąpiono zapisem: *Poprawa gospodarki wodno-ściekowej: zmniejszenie zanieczyszczenia ściekami komunalnymi i ze źródeł rozproszonych poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Marciszów. Wsparcie instytucjonalne dla samorządu przy pozyskiwaniu środków na inwestycje w tym zakresie.*

Ustanowienie zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronny dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011 poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 22 września 2015 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu wojewódzkim ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 16 września 2015 r. o zamiarze przystąpienia do opracowania projektów zmian zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla 42 obszarów Natura 2000 w województwie dolnośląskim, w tym dla przedmiotowego Obszaru. Obwieszczenie zostało również przekazane w celu jego upublicznienia, m.in. do Urzędu Gminy w Janowicach Wielkich, Urzędu Miasta Kamienna Góra, gdzie było wywieszane w okresie od 23 września do 14 października 2015 r., Urzędu Gminy w Kamiennej Górze, gdzie zostało wywieszane w okresie od 22 września do 13 października 2015 r., Urzędu Gminy w Marciszowie, gdzie zostało wywieszane w okresie od dnia 18 września do 12 października 2015 r., Starostwa Powiatowego w Kamiennej Górze, gdzie zostało wywieszane w okresie od 23 września do 14 października 2015 r. oraz do Starostwa Powiatowego w Jeleniej Górze, gdzie zostało wywieszane w okresie od 22 września do 19 października 2015 r.

Projekt zarządzenia został także przesłany do zaopiniowania do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ), a także do członków Zespołu Lokalnej Współpracy, utworzonego w trakcie prac nad planem zadań ochronnych.

Obwieszczeniem z dnia 7 lipca 2016 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, zgodnie z art. 39 ust. 1 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.)* zawiadomił o przystąpieniu do opracowania projektu zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011 oraz o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy i o możliwości składania uwag i wniosków. Obwieszczenie zostało zamieszczone w serwisie internetowym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach 11 lipca – 1 sierpnia 2016 r., a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (dodatku dolnośląskim Gazety Wyborczej) w dniu 11 lipca 2016 r. Obwieszczenie zostało także przekazane w celu jego upublicznienia do:

- Urzędu Gminy Marciszów, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach 12 lipca – 24 sierpnia 2016 r.,
- Urzędu Miasta Kowary, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach 12 lipca – 4 sierpnia 2016 r.,

- Urzędu Gminy Janowice Wielkie, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach 14 lipca – 4 sierpnia 2016 r.,
- Urzędu Gminy Kamienna Góra, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach 11 lipca – 1 sierpnia 2016 r.,
- Urzędu Miasta Kamiennej Góry, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach 12 lipca – 1 sierpnia 2016 r.,
- Starostwa Powiatowego w Kamiennej Górze, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach 12 lipca – 2 sierpnia 2016 r.,
- Starostwa Powiatowego w Jeleniej Górze, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach 12 lipca – 2 sierpnia 2016 r.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Uwagi do projektu zarządzenia wniosła Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska:

1. Wskazano, że w ramach planowanych działań fakultatywnych dla siedliska 6130 Murawy galmanowe należy wskazać preferowany sposób użytkowania siedliska. W związku z powyższym zapis dotyczący działań fakultatywnych uzupełniono w sposób następujący „Preferowane użytkowanie pastwiskowe przy obsadzie zwierząt 0,3-1 DJP/ha”.

2. Wskazano też, że należy wyjaśnić, dlaczego nie zaplanowano działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony dla siedliska 8230, dla którego w załączniku nr 2 Cele działań ochronnych wykazano taką konieczność. Po analizie uwagi uznano, że zasadnym jest uzupełnienie zapisów zarządzenia o konieczność uzupełnienia stanu wiedzy o płaty siedliska nieobjęte rozpoznaniem terenowym na etapie sporządzania planu zadań ochronnych.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.) uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 15 września 2016 r.